

Immoreel gedrag bestuurder niet uit te bannen met code

Volkskrant 11/09/13

© anp. Minister Henk Kamp van Economische Zaken en Femke Halsema begroeten elkaar voorafgaand aan de presentatie van het rapport Commissie behoorlijk bestuur.

Grote weeffouten in het systeem van de semipublieke sector hebben geleid tot kwaliteitsdaling in de publieke dienstverlening en vormden een bron voor immoreel gedrag van bestuurders. Dat concludeert een commissie onder leiding van voormalig GroenLinks-leider Femke Halsema.

De taak van de commissie, aangesteld door het kabinet, was om een gedragscode te ontwerpen voor bestuurders van woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen. Dit naar aanleiding van wanbestuur en zelfverrijking bij de grootste woningbouwvereniging van Nederland, Vestia, en bij de destijds grootste scholenkoepel, Amarantis. Volgens de commissie is een code echter niet genoeg, omdat er 'meer aan de hand is dan het immorele gedrag van bestuurders'. De term semipubliek is volgens de commissie een 'half-om-half formulering' en 'een bron van ongewenst en schadelijk gedrag'. 'In de semipublieke sector is de matigende werking van de markt afwezig en dat leidt tot grote morele gevaren...'

Perverse prikkels voorkomen

De commissie concludeert dat een aantal weeffouten moet worden hersteld. Zo dient opnieuw te worden vastgelegd wat het publieke belang precies is van instanties. De commissie noemt als voorbeeld de volkshuisvesting. Is die er slechts voor goede en goedkope huurwoningen of is ze ook

verantwoordelijk voor de leefbaarheid van de wijken? Hoe concreter de opdracht, hoe duidelijk het voor de sector is waar haar verantwoordelijkheid ligt, aldus de commissie. De politiek moet op haar beurt duidelijk maken hoe ze de uitvoering wil controleren en welke perverse prikkels daardoor kunnen ontstaan. Een financiële bonus bij diploma's leidde volgens de commissie bijvoorbeeld tot perverse reacties in het hoger onderwijs, bijvoorbeeld bij hogeschool InHolland. Tot slot moet het interne en externe toezicht worden verbeterd. De politiek dient zich te buigen over de invulling van de ministeriële verantwoordelijkheid en binnen semipublieke instanties moet de Raad van Toezicht een hogere status krijgen, door van leden meer tijd te vragen en ze meer te betalen.

Cultuurverandering nodig

Opmerkelijk genoeg geeft de commissie geen specifieke gedragscode, maar alleen een aantal kenmerken waar een code aan zo moeten voldoen. Belangrijker is een cultuurverandering, zodat mensen elkaar kunnen aanspreken op dingen die mis dreigen te gaan. Het rapport beveelt verder onder meer aan medezeggenschap van burgers en werknemers uit te breiden en de Nationale Ombudsman een rol te laten spelen in de semipublieke sector.